

MOTIE Warmtetransitie: alleen als het betaalbaar is!

Inleiding

Betaalbaarheid in de energietransitie is een onderwerp dat sinds het sluiten van het Klimaatakkoord (bijna dagelijks) de aandacht heeft. Er verschijnen ook regelmatig berichten in de media over de betaalbaarheid van warmtenetten die onvolledig of zelfs onjuist zijn. Het echte verhaal komt meestal niet op tafel. Dit leidt tot minder vertrouwen van bewoners in de warmtetransitie en warmtenetten in het bijzonder.

Ondertussen willen gemeenten meer duidelijkheid kunnen bieden aan bewoners. We zien dat het draagvlak voor de warmtetransitie en warmtenetten aan het dalen is. Dat is onwenselijk want op deze manier lopen we in die gemeenten waar wat van toepassing is de kansen voor collectieve warmte mis, wordt er onnodig een zwaarder appèl op netverzwaring gedaan vanwege het elektrificeren van de warmtevraag en nemen de maatschappelijke kosten onevenredig toe. Berekeningen van energierekeningen zijn nodeloos ingewikkeld vooral door inzet van veel theoretische informatie.

Gelukkig wordt er landelijk hard gewerkt aan kaders voor betaalbaarheid, analysemodellen ed. Als gemeenten spreken we onze steun uit aan alle VNG-werkgroepen die hierin actief zijn.

Om duidelijkheid te kunnen geven aan onze inwoners willen we zo concreet mogelijk zijn en ons hard maken voor een eenvoudig te begrijpen omschrijving van betaalbaarheid en bevorderen dat er instrumenten ontwikkeld worden zodat inwoners eenduidige berekeningen kunnen maken. Daarnaast is het van belang om goede voorbeelden van gemeenten onderling te delen.

Daarnaast hebben we te maken met een uitspraak van de Tweede Kamer (amendement Erkens) om betaalbaarheid voor elk huishouden te waarborgen. Los van de mogelijke financiële consequenties voor het Rijk, vraagt dit een diepgaande studie op de te hanteren definitie en afbakening van begrippen.

Constateernde dat:

- Er nationale doelstellingen en afspraken zijn gemaakt inzake de warmtetransitie, waarbij het Rijk wil dat er 500.000 woningen op een warmtenet en 1,5 miljoen woningen op (hybride) warmtepompen aangesloten worden voor 2030.
- De afspraken in het Klimaatakkoord op het gebied van betaalbaarheid nog niet zijn nagekomen, het instrumentarium nog volop in ontwikkeling is, maar nog steeds niet op orde.
- Doelstellingen alleen bereikt kunnen worden als de randvoorwaarden door het Rijk tijdig ingevuld worden.
- Een alternatief met de laagste maatschappelijke kosten niet betekent dat het voor de bewoners betaalbaar is en ze er financieel niet op achteruit gaan.
- Er van gemeenten verwacht wordt dat zij bij het inzetten van de aanwysbevoegdheid conform de Wgiw gemotiveerd onderbouwen dat het alternatief voor aardgas betaalbaar is.
- Het begrip “betaalbaarheid” nog steeds niet helder is, waarbij gelet op de impact op de portemonnee van bewoners die onduidelijkheid niet gewenst is.
- De media de onbetaalbaarheid van de warmtetransitie benadrukt en het wantrouwen bij onze inwoners hierdoor verder vergroot.
- Door de voortdurende onduidelijkheid over betaalbaarheid het kunnen doen van een aanbod om aardgasvrij te worden dat door inwoners als interessant wordt gezien onder druk komt te staan en de warmtetransitie daardoor stagneert.

Overwegende dat

- Het Rijk op meerdere fronten werkt aan de betaalbaarheid en hier stappen in zet zoals het waarborgfonds, WIS, nationale deelneming. De verwachting is dat dit de betaalbaarheid ten goede komt, maar het erg versnipperd en nog niet voldoende is.
- Betaalbaarheid voor bewoners essentieel is om vertrouwen in de warmtetransitie te krijgen en de overstap naar aardgasvrij te maken en ruimhartige ondersteuning uiteindelijk over de tijd gezien tot lagere nationale kosten leidt.
- Verdere uitwerking, uniformering en duidelijkheid van wat onder betaalbaarheid wordt verstaan noodzakelijk is om verder te kunnen werken aan de uitvoering van de warmtetransitie en gemeenten pas een warmteprogramma kunnen opstellen en de Wgiw kunnen inzetten als de betaalbaarheid is geborgd.
- Gemeenten deze uniformering en duidelijkheid nodig hebben in de communicatie richting hun bewoners.
- Woningeigenaren hierdoor nu vooral kiezen voor individuele gebouwoplossingen, waardoor de haalbaarheid en betaalbaarheid van collectieve oplossingen (warmtenetten) verder onder druk komt te staan en het netcongestieprobleem groter wordt.
- Hierdoor gaan we de gezamenlijke doelstelling voor 2030 niet halen.

Verzoekt het bestuur

- Bij EZK en BZK erop aan te dringen om voor het einde van het jaar tot een gezamenlijke definitie en uniforme uitlegbaarheid van betaalbaarheid te komen. Dit is nodig om een warmteprogramma te kunnen opstellen en de aanwijsbevoegdheid in te zetten. Ook is dit van belang voor een heldere communicatie richting onze inwoners.
- Daarbij de bewoner centraal te stellen; voor hen moet helder en begrijpelijk zijn waar zij aan toe zijn bij de overstap naar aardgasvrij, zodat we dit helder kunnen uitdragen naar onze inwoners.
- In overleg te treden met de Minister om betaalbaarheid voor (collectieve) oplossingen voor aardgasvrij dringend te organiseren.

Indiener: gemeente Deventer

Datum: 13 juni 2024

J. van Essen
wethouder Energie, Duurzaamheid en Milieu

R.C. König
burgemeester

Ondersteuning of mede indiening: gemeenten Nijmegen, Assen, Amersfoort, Amstelveen, Apeldoorn, Hengelo, Tilburg, Arnhem, Eindhoven, Groningen, Purmerend, Breda, Rotterdam, Zaanstad, Haarlem, Leiden, Almere, Pijnacker-Nootdorp

Mede ingediend door: